

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 996/25
28.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јовановић, председника већа, Љиљане Стричевић и Јасминке Бакић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Божиловић Петровић, адвокат из Београда, Савска бр. 17, против тужене Републике Србије – Министарства унутрашњих послова-Сектора за ванредне ситуације, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, Косовска 31, ради исплате, одлучујући о изјављеној жалби тужене против пресуде Првог основног суда у Београду П1 1284/20 од 29.10.2024. године, у седници већа одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1284/20 од 29.10.2024.године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 1284/20 од 29.10.2024. године усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да тужиљи, на име накнаде неисплаћеног увећања плате по основу приправности, за период од јуна 2017. године до маја 2020. године, по наведеним месецима, исплати износ од 168.703,07 динара, са каматом, као у њеном садржају.

Ставом два изреке обавезана је тужена да тужиљи, на име трошкова парничног

поступка, исплати износ од 240.514,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење, до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, из свих разлога прописаних чланом 373 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11).

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилца је била у радном односу код тужене, на неодређено време, распоређена на радном месту ватрогасац спасаца. Тужилца је у утуженом периоду радила у сменама 12-24-12-48, и 12 сати пре почетка смене налазила се у приправности, када је била у обавези да се јави на позив непосредног старешине, али јој тужена, на основу дежурства ван радног времена (приправности), није обрачунавала, нити исплатила, накнаде за приправност за утужени период. Изведен је доказ вештачењем од стране судског вештака за економско-финансијску област. Утврђено је да је тужилца у утуженом периоду била приправна ван радног времена и да увећање нето плате за тужилцу, по основу часова приправности, за период од 01.06.2017. године до 31.05.2020. године, износи 168.703,07 динара, у висини 10% вредности радног сата основне плате или појединачно, по месецима, у износима и датумима доспелости, приказано у колони 5 и 6 табеле налаза. Парничне странке нису имале примедбе на рачунску тачност датог налаза и мишљења судског вештака, у складу са којим је тужилца коначно определила тужбени захтев.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, закључак је првостепеног суда да је тужбени захтев тужилце, садржине наведене у ставу један изреке ожалбене пресуде, основан, применом одредаба чл. 156, 157 и 187 став 1 тачка 4 Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр. 6/16), чл. 3, 7, 8, 9, 11, 12, и 47 Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр. 22/15, 70/15) и члана 1 став 5 Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, имајући у виду и Правилник о приправности за рад. Наиме, првостепени суд је нашао да, имајући у виду да је у конкретном случају тужилца, у периоду од 01.06.2017. године до 31.05.2020. године, у периоду од 12 часова пре почетка своје смене, била у приправности, да тужена до окончања поступка, у смислу терета доказивања, није приложила и предложила доказе да је тужилци посебним решењем, након ступања на снагу Закона о полицији, утврђен додатни коефицијент плате од 30% до 50% номинално већи од коефицијента за друге државне службенике са истим статусом, односно да је посебним увећањем коефицијента, тј. додатним коефицијентом,

вреднована приправност, као ни да су ти сати рада, који су били обавезни тужили, исплаћени, нити да је вршила прерасподелу радног времена односно омогућила тужили да те сате искористи као слободне сате, постоји обавеза на страни тужене да тужили исплати увећање плате по основу приправности. Првостепени суд образлаже и да из садржине наведених норми произлази да време у коме се запослени не налази на месту где обавља послове, а у коме је дужан да се одазове на позив послодавца да обавља послове, уколико се за то укаже потреба, представља самостални основ за увећање плате запосленом по основу приправности, независно од тога да ли је полицијском службенику по основу нередовности у раду утврђен додатни коефицијент у складу са Законом о полицији. Висину досуђених износа суд је утврдио на основу налаза и мишљења судског вештака, имајући у виду и да на дати налаз и мишљење судског вештака парничне странке нису имале примедбе. Камата је досуђена применом одредаба члана 277 Закона о облигационим односима. Приликом одлучивања, првостепени суд је ценио наводе тужене да код тужиле није постојала обавеза приправности, јер у конкретном случају није постојао посебан распоред рада, нити писани налог непосредног руководиоца о обавези приправности запосленог, али је нашао да исти нису основани, обзиром да је из изведених доказа у списима предмета, посебно сагласних исказа тужиле и саслушаних сведока, несумњиво утврђено да је тужилца била у обавези да буде у приправности 12 сати пре почетка своје смене, због чега постоји основ за увећање плате тужиле по основу приправности. С тим у вези, првостепени суд је посебно ценио исказ сведока ББ, који је у утуженом периоду радио у истој јединици као и тужилца, на пословима Командира Одељења, и који је у свом исказу потврдио да се радило по систему 12-24-12-48, што подразумева 12 часова рада, па 24 сата одмора, од чега су у том периоду, од 24 часа одмора, морали бити у приправности, и то 12 часова пре почетка смене, затим 12 часова рада, па 48 часова одмора, а, такође, у тих 48 часова одмора морало је бити приправности 12 часова пре смене, која подразумева да буду доступни, при телефону, да буду код куће или близу јединице, како би се што пре јавили на позив и одазвали радним задацима, уколико их је било и да су их позивали или из бригаде из Центра или из центра у њиховој станици, да је тако радила и тужилца и да су за такав рад у приправности добили усмену наредбу од Командира Станице, ВВ, а наведене наводе тужена није оспорила до краја поступка нити доставила доказе за супротно. Првостепени суд је нашао и да су без утицаја на другачије пресуђење наводи тужене о преураћености тужбеног захтева, јер тужилца није подносила захтев за остваривање наведеног права у управном поступку, с обзиром да право на додатак на плату по основу дежурства ван радног времена-приправности спада у категорију права по основу рада зајамченог Уставом и законом, те да се тужена, као послодавац, не може ослободити обавезе да исплати накнаду за несумњиво обављени рад зато што тужилца то од тужене није захтевала у управном поступку, имајући у виду и да исто није сметња, ни услов, за вођење овог спора.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући за своју одлуку, садржану у ставу један изреке ожалбене пресуде, потпуне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, у поступку жалбене контроле.

Наводи жалбе не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, нити пружају доказе за супротно, већ жалба истиче околности које су правилно цењене од стране првостепеног суда, а нису од утицаја на другачије пресуђење управо из разлога које

даје првостепени суд, при чему се овај суд користи овлашћењем из одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, којом је прописано да ако се пресудом жалба одбија, у образложењу пресуде суд неће детаљно образлагати пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, а ожалбена пресуда, супротно наводима жалбе, није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које се, неосновано, у жалби указује. Супротно наводима жалбе, ожалбена пресуда не садржи битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку. Ожалбена пресуда је јасна у погледу разлога о одлучним чињеницама и даје потпуне разлоге за усвајање тужбеног захтева тужиле као у ставу један изреке.

Првостепени суд је, дајући разлоге за своју одлуку, ценио изведене доказе у смислу члана 8 Закона о парничном поступку, којим је прописано да суд одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане, те су у том смислу без утицаја на правилност донете првостепене пресуде наводи тужене у жалби који се односе на оцену доказа.

Неосновано жалба наводи да постоји битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 Закона о парничном поступку у вези члана 16 Закона о парничном поступку, имајући у виду предмет тужбеног захтева у конкретном случају, где је за решавање спора надлежан основни суд, у смислу одредаба члана 24 став 3 Закона о уређењу судова.

Неосновани су наводи жалбе да је у конкретном случају било обавезно вођење управног поступка, имајући у виду да је предмет спора у овој парници исплата неисплаћене разлике плате за обављени рад, а наведено право мора да ужива непосредну правну заштиту у судском спору, с обзиром на то да се ради о једном Уставом зајемченом праву из члана 60 став 4 Устава – правичној накнади за рад. Овакво правно схватање заузео је Уставни суд у Одлуци Уж 7156/14 од 11.12.2014. године у сличној чињеничној и правној ситуацији. Право на плату за обављени рад представља најважније имовинско право за запослено лице, те ужива директну судску правну заштиту, јер се ради о праву из радног односа чије испуњење не подлеже никаквим законским ограничењима за разлику од других права из радног односа за чије испуњење је потребно да се остваре одређени законски и други услови чије постојање дискреционо цени надлежни функционер у поступку интерне правне заштите кроз доношење коначног и правноснажног решења. Стога о захтеву за исплату неисплаћене разлике плате одлучује суд, супротно наводима жалбе.

Неосновано у жалби тужена тврди да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање имајући у виду одредбу члана 228 Закона о парничном поступку, којом је прописано да је свака странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника, а суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, у ком смислу је првостепени суд и поступио, а заступник тужене, иако уредно позван, није приступио на рочиште на коме је главна расправа закључена, те предлога у допуну доказног поступка није имао.

С тим у вези, неосновани су и наводи жалбе да суд није на поуздан начин утврдио да ли је тужилца у спорном периоду по налогу послодавца била у обавези приправности односно колико је сати на месечном нивоу тужилца провела у стању приправности за рад у утуженом периоду, имајући у виду да је првостепени суд наведене чињенице утврдио на основу резултата доказног поступка. Тужбени захтев тужилца коначно је опредељен у складу са налазом и мишљењем судског вештака, а судски вештак је број сати приправности и висину потраживања тужилца утврдио на основу резултата вештачења, обављеног на основу документације прибављене и од тужене за вештачење, како произилази из налаза вештака. Тужена за супротно не предочава доказе. Наиме, како је претходно наведено, у првостепеном поступку тужена предлога у допуну доказног поступка није имала, због чега није довела у сумњу чињенице о оствареним сатима приправности тужилца код тужене, као послодавца, као ни о висини увећане плате по том основу, те се неосновано жалбом побија ожалбена пресуда због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, као и због погрешне примене материјалног права, имајући у виду и да је ожалбеном пресудом тужилца, по наведеном основу, досуђена вредност обрачуната у висини од 10% од основне плате, како је прописано чланом 187 Закона о полицији (“Службени гласник РС”, бр. 6/2016), чланом 28 Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС”, бр. 62/06, са новелама), чланом 12 Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр. 22/15), као и чланом 27 Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр. 62/19), чланом 38 Посебног колективног уговора за државне органе (“Службени гласник РС”, бр. 25/15). Терет доказивања испуњења обавезе или чињеница које утичу на престанак обавезе је на дужнику, а не на повериоцу, јер правило из члана 231 став 3 Закона о парничном поступку одређују да странка треба да докаже оне чињенице које по материјалном праву имају за последицу добијање спора, те ризик недоказаности сноси странка на којој је терет доказивања. С обзиром да се ради о радном спору и да је тужилца, као поверилац, у овој парници доказала да је, у спорном периоду, била запослена и остварила право на исплату по наведеном основу на туженој је била обавеза да докаже чињенице које спречавају остваривање права или услед које је право престало (да није дужник и да је њена обавеза престала), што је, код изложеног, у конкретном случају изостало. Стога су без значаја и наводи жалбе који се односе на писани налог, јер је такав рад тужилца, код изложеног, фактички остварила, у складу са радним обавезама код тужене.

Правилна је и одлука првостепеног суда о каматном почетку, донета правилном применом одредаба члана 277 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Правилна је и одлука о парничним трошковима, садржана у ставу два изреке ожалбене пресуде (решење), донета правилном применом члана 153 и члана 154 Закона о парничном поступку.

Како тужена није успела у поступку по жалби, то нема право на накнаду трошкова насталих у поступку поводом тог правног лека и стога је овај суд, применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу два изреке ове пресуде (решење).

Из наведених разлога, на основу члана 390 Закона о парничном поступку,

одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Јовановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**